

Några frågor om Patentbesvärsrätten

Sammanfattning

I betänkandet behandlas proposition 2011/12:88 Några frågor om Patentbesvärsrätten. Regeringen föreslår ändringar dels i lagen (1977:729) om Patentbesvärsrätten, dels i lagen (2010:1350) om uppgiftsskyldighet i fråga om marknads- och konkurrensförhållanden. Inga motioner har väckts med anledning av propositionen. Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

Det förstnämnda förslaget innebär att kravet på att Patentbesvärsrätten ska vara delad i avdelningar tas bort, att rätten får vara domför med endast en ledamot i vissa fall och att vittnen och sakkunniga ska få delta i en muntlig förhandling genom ljudöverföring eller ljud- och bildöverföring. Syftet med förslaget är att förenkla Patentbesvärsrättens arbetsformer och därmed förkorta målens handläggningstider.

Förslaget om ändringar i lagen om uppgiftsskyldighet i fråga om marknads- och konkurrensförhållanden utgörs av följdändringar med anledning av att lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet trädde i kraft den 1 november 2011.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2012.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Bakgrund	4
Utskottets överväganden	5
Några frågor om Patentbesvärsrätten	5
Propositionen	5
Ändringar i lagen om Patentbesvärsrätten	5
Ändringar i lagen om uppgiftsskyldighet i fråga om marknads- och konkurrensförhållanden	6
Utskottets ställningstagande	7
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	8
Propositionen	8
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	9

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Några frågor om Patentbesvärsrätten

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (1977:729) om Patentbesvärsrätten,
2. lag om ändring i lagen (2010:1350) om uppgiftsskyldighet i fråga om marknads- och konkurrensförhållanden.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2011/12:88 punkterna 1 och 2.

Stockholm den 29 maj 2012

På näringsutskottets vägnar

Mats Odell

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Mats Odell (KD), Jonas Eriksson (MP), Jessica Polfjärd (M), Jennie Nilsson (S), Hans Rothenberg (M), Carina Adolfsson Elgestam (S), Olof Lavesson (M), Cecilie Tenfjord-Toftby (M), Ann-Kristine Johansson (S), Eva Flyborg (FP), Börje Vestlund (S), Lars Isovaara (SD), Kent Persson (V), Boriana Åberg (M), Ingela Nylund Watz (S), Ingemar Nilsson (S) och Erik A Eriksson (C).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlas proposition 2011/12:88 Några frågor om Patentbesvärsrätten.

Inga motioner har väckts med anledning av propositionen.

Bakgrund

Näringsdepartementet upprättade hösten 2011 en promemoria med förslag till ändringar i lagen (1977:729) om Patentbesvärsrätten. Promemorian har remissbehandlats. Lagrådet har inte haft något att invända mot regeringens lagförslag.

Förslaget till lag om ändring i lagen (2010:1350) om uppgiftsskyldighet i fråga om marknads- och konkurrensförhållanden har beretts med Konkurrensverket.

Utskottets överväganden

Några frågor om Patentbesvärsrätten

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till ändringar i lagen om Patentbesvärsrätten och i lagen om uppgiftsskyldighet i fråga om marknads- och konkurrensförhållanden.

Propositionen

Ändringar i lagen om Patentbesvärsrätten

Inledning

Patentbesvärsrätten överprövar beslut av Patent- och registreringsverket i ärenden om patent, varumärken och mönster samt namn och utgivningsbevis för periodisk skrift. Dessutom prövar domstolen överklaganden av Statens jordbruksverks beslut i ärenden om växtförädlarrätt.

Förfarandet i Patentbesvärsrätten är i stort detsamma som i de allmänna förvaltningsdomstolarna. En skillnad är dock t.ex. att den s.k. officialprövningen i Patentbesvärsrätten går längre än i de allmänna förvaltningsdomstolarna. Om det finns särskilda skäl får domstolen t.ex. pröva ett överklagande även om klaganden har återkallat sin talan. Denna ordning motiveras av hänsyn till det allmänna intresset att oriktiga beslut undanröjs, t.ex. om det skulle brista i de objektiva förutsättningarna för en registrering. Förfarandet vid Patentbesvärsrätten är i princip skriftligt. Muntlig förhandling kan dock ingå i handläggningen, och rätten får då höra vittnen eller sakkunniga om det behövs för utredningen. Till skillnad från vad som gäller i allmänna domstolar och allmänna förvaltningsdomstolar får ett vittne och en sakkunnig emellertid inte delta i en muntlig förhandling i Patentbesvärsrätten genom ljudöverföring eller ljud- och bildöverföring.

Patentbesvärsrättens organisation regleras i lagen (1977:729) om Patentbesvärsrätten. Särskilda bestämmelser finns därutöver i en förordning. Domstolen har en organisation med tio ledamöter, varav fem lagfarna domare och fem tekniskt kunniga. Patentbesvärsrätten är domför med tre ledamöter. Rätten är delad i avdelningar, och det får finnas högst tre avdelningar.

Avdelningskravet slopas

För att modernisera och reformera domstolsväsendet och göra det mer effektivt och flexibelt har bestämmelserna om avdelningsindelning för tingsrätterna, hovrätterna, förvaltningsrätterna och kammarrätterna ändrats. Syftet

är att i större utsträckning låta domstolarna själva besluta om sin organisation. Regeringen anser att detta bör gälla även för Patentbesvärsrätten och föreslår att kravet på att Patentbesvärsrätten ska vara delad i avdelningar tas bort.

Avskrivning av mål och ansökan

Enligt förslaget ska Patentbesvärsrätten vara domför med endast en ledamot vid avskrivning av ett mål efter återkallelse. Detsamma ska gälla vid beslut om avskrivning av patentansökan som beror på att sökanden inte har betalat sin årsavgift.

Regeringen anför att handläggning av en återkallelse av ett överklagande får anses vara en förhållandevis enkel åtgärd som i normala fall inte motiverar att beslut fattas av tre ledamöter. Det är dessutom ytterst ovanligt att en officialprövning behöver ske när ett överklagande i Patentbesvärsrätten återkallas. Vid avskrivning av mål efter återkallelse bör därför, i likhet med vad som gäller för allmänna domstolar och allmänna förvaltningsdomstolar, rätten vara domför med en ledamot.

Av patentlagen (1967:837) följer att sökanden ska betala en årsavgift för varje avgiftsår som börjar innan ansökan slutligt har avgjorts. En patentansökan ska avskrivas om sökanden inte betalar årsavgift. Ett sådant avskrivningsbeslut bör enligt regeringen kunna fattas av en ledamot.

Deltagande i muntlig förhandling

Sökanden eller klaganden och den som har att svara i ett mål får delta i målet i en muntlig förhandling i Patentbesvärsrätten genom ljudöverföring eller ljud- och bildöverföring. Detta gäller dock inte för vittnen och sakkunniga, vilket regeringen anser är ologiskt. Enligt förslaget ska vittnen och sakkunniga få delta i en muntlig förhandling genom ljudöverföring eller ljud- och bildöverföring under samma förutsättningar som redan gäller för allmänna domstolar och allmänna förvaltningsdomstolar.

Ändringar i lagen om uppgiftsskyldighet i fråga om marknads- och konkurrensförhållanden

Av lagen (2010:1350) om uppgiftsskyldighet i fråga om marknads- och konkurrensförhållanden (uppgiftsskyldighetslagen) följer att Konkurrensverket får ålägga företag eller någon annan att lämna de uppgifter som verket behöver. Ett sådant åläggande får förenas med vite. Uppgiftsskyldigheten som föreskrivs i lagen omfattar emellertid inte Konkurrensverkets utredning i enskilda ärenden enligt bl.a. lagen (2007:1091) om offentlig upphandling och lagen (2007:1092) om offentlig upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster. Ett åläggande som riktas till någon i dennes egenskap av upphandlande myndighet eller enhet enligt nämnda upphandlingslagar får inte förenas med vite.

Den 1 november 2011 trädde lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet i kraft. Av misstag lämnade regeringen i propositionen Upphandling på försvarsområdet (prop. 2010/11:150) inget förslag till lag om ändring i uppgiftsskyldighetslagen när lagen om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet infördes. I likhet med vad som gäller i fråga om ovan nämnda upphandlingslagar bör uppgiftsskyldighetslagen enligt regeringen inte omfatta enskilda ärenden enligt lagen om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet som har tillkommit efter det att uppgiftsskyldighetslagen trädde i kraft (jfr prop. 2009/10:218 s. 23). Ett åläggande att lämna uppgifter, som riktar sig mot någon i dennes egen- skap av upphandlande myndighet eller enhet enligt lagen om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet, bör inte heller få förenas med vite.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker propositionen.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2011/12:88 Några frågor om Patentbesvärsrätten:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1977:729) om Patentbesvärsrätten.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2010:1350) om uppgiftsskyldighet i fråga om marknads- och konkurrensförhållanden.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i lagen (1977:729) om Patentbesvärsrätten

Härigenom föreskrivs att 3–5 och 11 §§ lagen (1977:729) om Patentbesvärsrätten ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Patentbesvärsrätten är delad i avdelningar.

Patentbesvärsrättens ordförande är ordförande på en avdelning. Ett av de övriga patenträttsråden är ordförande på annan avdelning. För varje avdelning finns också ett patenträttsråd som är vice ordförande.

Patentbesvärsrätten är domför med tre ledamöter. Fler än fyra får inte i annat fall än som sägs i 5 § sitta i rätten.

I patentmål som inte gäller pantsättning av patent eller patentansökningar samt i mål om växtförädlarrätt *skall* minst två tekniskt kunniga ledamöter ingå i rätten och *skall en ledamot* vara lagfaren, om inte rätten finner att medverkan av lagfaren ledamot är obehövlig. I mål om pantsättning av patent eller patentansökningar *skall* minst två lagfarna ledamöter ingå i rätten. I mål om mönster,

*Föreslagen lydelse*3 §¹

Patentbesvärsrätten *får* vara delad i avdelningar.

Om Patentbesvärsrätten är delad i avdelningar, är Patentbesvärsrättens ordförande även ordförande på en avdelning. Ett av de övriga patenträttsråden är ordförande på annan avdelning. För varje avdelning finns också ett patenträttsråd som är vice ordförande.

4 §²

Patentbesvärsrätten är domför med tre ledamöter. *Vid beslut om avskrivning av mål efter återkallelse är Patentbesvärsrätten domför med en ledamot. Detsamma gäller vid beslut om avskrivning av patentansökan enligt 15 § fjärde stycket patentlagen (1967:837).* Fler än fyra ledamöter får inte i annat fall än som sägs i 5 § sitta i rätten.

I patentmål som inte gäller pantsättning av patent eller patentansökningar samt i mål om växtförädlarrätt *ska* minst två tekniskt kunniga ledamöter ingå i rätten och *en ledamot ska* vara lagfaren, om inte rätten finner att medverkan av lagfaren ledamot är obehövlig. I mål om pantsättning av patent eller patentansökningar *ska* minst två lagfarna ledamöter ingå i rätten. I mål om mönster,

¹ Senaste lydelse 2010:1407.

² Senaste lydelse 1997:307.

varumärken, namn eller utgivningsbevis för periodisk skrift *skall* minst två lagfarna ledamöter ingå i rätten.

En åtgärd som avser ett måls beredande får i den omfattning domstolen bestämmer vidtas av en ledamot i domstolen eller av någon annan tjänsteman hos denna.

varumärken, namn eller utgivningsbevis för periodisk skrift *ska* minst två lagfarna ledamöter ingå i rätten.

5 §³

Finner avdelningen vid överläggning till avgörande av patentmål som inte gäller pantsättning av patent eller patentansökningar att målet eller viss fråga är av särskild betydelse från principiell synpunkt, får *avdelningen förordna* att målet eller, om det kan ske, den särskilda frågan *skall* avgöras av domstolen i dess helhet. I mål om pantsättning av patent eller patentansökningar, mönster, varumärke, namn eller utgivningsbevis för periodisk skrift får i motsvarande fall *avdelningen* förordna att domstolens samtliga lagfarna ledamöter *skall jämte avdelningen deltaga* i avgörandet.

Om rätten vid överläggning till avgörande av patentmål som inte gäller pantsättning av patent eller patentansökningar *finner* att målet eller *en* viss fråga är av särskild betydelse från principiell synpunkt, får *rätten besluta* att målet eller, om det kan ske, den särskilda frågan *ska* avgöras av domstolen i dess helhet. I mål om pantsättning av patent eller patentansökningar, mönster, varumärke, namn eller utgivningsbevis för periodisk skrift får i motsvarande fall *rätten besluta* att domstolens samtliga lagfarna ledamöter *ska delta* i avgörandet.

11 §⁴

Rätten får vid muntlig förhandling höra *vittne* eller *sakkunnig*, om det behövs för utredningen. Förhöret får hållas under ed. Om förhör gäller 36 kap. 1–18, 20 och 22–25 §§ samt 40 kap. 2, 9–11, 14 och 16–18 §§ rättegångsbalken i tillämpliga delar. Vägrar vittne utan giltigt skäl att avlägga ed eller att avge vittnesmål eller besvara fråga, får rätten vid vite förelägga vittnet att fullgöra sin skyldighet.

Rätten får vid muntlig förhandling höra *vittnen* eller *sakkunniga*, om det behövs för utredningen. Förhöret får hållas under ed. Om förhör gäller 36 kap. 1–18, 20 och 22–25 §§ samt 40 kap. 2, 9–11, 14 och 16–18 §§ rättegångsbalken i tillämpliga delar. Vägrar *ett* vittne utan giltigt skäl att avlägga ed eller att avge vittnesmål eller besvara fråga, får rätten vid vite förelägga vittnet att fullgöra sin skyldighet.

³ Senaste lydelse 1987:1331.

⁴ Senaste lydelse 1987:754.

Vittnen och sakkunniga får delta i en muntlig förhandling genom ljudöverföring eller ljud- och bildöverföring under samma förutsättningar som gäller enligt 5 kap. 10 § rättegångsbalken.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2012.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (2010:1350) om uppgiftsskyldighet i fråga om marknads- och konkurrensförhållanden

Härigenom föreskrivs att 2 och 4 §§ lagen (2010:1350) om uppgiftsskyldighet i fråga om marknads- och konkurrensförhållanden ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Uppgiftsskyldigheten enligt denna lag omfattar inte

1. utredning i enskilda ärenden som rör tillämpning av konkurrenslagen (2008:579),

2. utredning i enskilda ärenden som rör tillämpning av lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster *eller* lagen (2008:962) om valfrihetssystem,

2. utredning i enskilda ärenden som rör tillämpning av lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, lagen (2008:962) om valfrihetssystem *eller* lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet,

3. överenskommelser mellan arbetsgivare och arbetstagare om lön eller andra anställningsvillkor,

4. företagshemligheter av teknisk natur,

4. företagshemligheter av teknisk natur, *eller*

5. skriftlig handling vars innehåll kan antas vara sådant att en advokat eller en advokats biträde inte får höras som vittne om innehållet, och som innehas av advokaten eller biträdet eller den till förmån för vilken tystnadsplikten gäller.

4 §

Ett åläggande enligt 1 § får förenas med vite. Detta gäller dock inte om åläggandet riktar sig mot någon i dennes egenskap av upphandlande myndighet enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling *eller* upphandlande enhet enligt lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster.

Ett åläggande enligt 1 § får förenas med vite. Detta gäller dock inte om åläggandet riktar sig mot någon i dennes egenskap av upphandlande myndighet enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, upphandlande enhet enligt lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster *eller upphandlande myndighet eller enhet enligt lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.*

Talan om utdömande av vite som förelagts med stöd av denna lag förs av Konkurrensverket vid tingsrätt. Stockholms tingsrätt är alltid behörig att pröva en sådan talan.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2012.